

Mussolinis apie savo sūnų

Panaši knyga, kaip „Parlo con Bruno“, kuria Dučė paskyrė žuvusiam savo sūnui, lankūnui Bruno, literatūroje nėra dažnas svečias. Tai asmeninio pobūdžio dokumentas, kurio numeruoti egzemplioriai yra skirti draugams, giminėms ir kai kuriems kitiniams išrinktiesiems. Knyga pilna tėviškos šilmos, daug pasikalbėjimų su mirusiuoju. Ji parašyta Bruno dučrelei, kad si užaugusi pažintu sūvo tėvą. Mussolinio stilus yra žinomas trumpumu, preciziškumu, aiškinamu ir vis dėlto nepraradant grožio.

Pirmoje dalyje Mussolinis pasakoja Bruno gimimą ir kūdikystę. Mažas būdamas, Bruno visa aistra metėsi į sporto gyvenimą, mokykloje buvo tvarkingas mokinys ir jautė atsakin-guma už tinkamą pareigų atlikimą. Bet „jau tuo laiku tavyje ryškėjo dievo ir demono šelmas. Kaip dažnai grždavai į namus surastais plaukais, raudonu veidu, persunktas prakaito, kartkartėmis lengvai sužestas; tada mirtinai išvargas atsiguldavai, dažnai nepalietais vakarienės, ir miegodavai nepalyginamu jaunystės miegu“.

Toliau Mussolinis pasakoja apie neužmirštinus metus, praleistus Villa Torlonia. „Rytą pakilau pirmasis. Jsu buvau apsilenges ir pasiruošę kasdieniniams jodinėjimui, kai tu su Vittorio atėjote manęs pasveikinti, prieš skubėdami į gimnaziją“. Po to sekė žaidimų, lankymų kino teatre ir mėgiamymų Bruno dainų apraýmai. „Srandien tavo kambarys antraisiai aukštė yra šventas ir jis liks šventas. Aš užlipau jo apžiūrėti. Viskas yra paprasta, kaip tu mėgal. Tai kareivio kambarys. Kertėje stovi knygos, sudėtytos pagal tavo norą“.

Dažnai autorius leidžia pasakoti brolui Vittorio, kuris turėjo galimybę geriau pažinti mirusijį nei tėvas. Taip pat žodži turi mokytojas, nesigailis žodžiu apie mokinio tiesę ir intelligentišką būdą. Apie Bruno kaip lakūną daug nerašoma, nes vėliau taip nupasakoja ryškiom spalvom, pažiūlėkis į pagalbą antentiškų dokumentų bagažą.

Tolēsnėse vietose Dučė kalba apie sahytius su sūnumis: „Iš Afrikos Vittorio man paraše viena ar du lažkus, gi Bruno — viena pasveikinimo atviruka. Ir aš neparašau nei vienam, nei kitam... Jie nebuvu Dučės sūnūs: jie buvo du jauni oro laivyno karininkai, kurie kovojo ir negeidė privilegiju, nereikalungu atžinimui, bet buvo lygiai traktuojami, kaip visi kiti“.

Nuoširdūs žodžiai ryškiausiai prabyla tuose knygos puslapiuose, kur prasina sūnaus mirtis ir jau seisi Duče kankinės keista nuojauna: „Niekad man nebuvu tokios ilgos naktys, kaip šia vasara. Atrodė, kad jie neturi pabaigos. Dienos metu išmatai mano apsausdavo nesupranta baimę. Tai nebuvu dėl politikos, bet kažkas, ko negalėjau išaiškinti. Vieną vakara, kelios dienos pries tavo paskutinę kelionę, aš išjungiau radiją. Tu žinai, jog tai rečiat darau, išskyrus muzikinę programą. Bet dabar buvo kelionių valandėlė, ir pranešėja pasakoja apie Pizo. Ji pasakojo apie paminklus: pakrypusi bokšta, katedra ir kapines. Transliacija mane sukrėtė. Klausiausiu didžiausią įtampa. Kažkurių vietų praskambo katedros choras: šventadieniškas choras, truputį liūdės: buvo pamaldo. Negalėjau išnaujoti, kad po kelio dienų, žiūrėdamas pro langą kambario, į kurį buvai įneštas, matysiu paminklus, apie kuriuos buvo kalbėta per radiją, kairos išdegintą vėją bei ten susitelkusių ir laukiančią negausią, tyliką misią.

Rugpjūčio 7 d. ryta aš buvau neramus. Apie 11 val. kažkas man pasakė Palazzo Venezia: „Bruno prieš kiek laiko nukrito Pizoje. Su juo bloga“. „Ar jis mires?“ paklausiau. „Taip“, suskambo atsakymas.

Jautriais žodžiais Mussolinis pasakoja apie savo kelionę į Pizo, gedulią atmosferą, lektuvu griaudžiu apžiūrėjimą ir pačias laidoutes. Tikiu keista, kad mirtis ištiko gana sautiškiam aplinkybėmis. Fronte Bruno išskraidė 835 valandas ir nepasipynę jokių nelaimės: „Tu negalvojai taip mirti. Aš esu ištikinės, kad tu mieliau būtum mireis kovoje. Bet likimas buvo tau žiaurus, kaip ir kitiems transatlantiniams pilotams. Tai nebuvu mirtis, kurios troškai, bet vis dėlto, turėdamas išdidžia kario sielą, tu susilaikė geresnės, nei mirtis ligos atvėju.. Kartą Ceazaris buvo paklaustas, kokios mirties jis trošksta. „Netikėtiausios“, atsakė jis“.

Knygoje daug gražių žodžių, asmeninio pobūdžio, žmogiškos sielos įvaizdų. Visa tai daro patrauklaus išplėžio, ir maža tėra didžiauoli politikai, kuriai savo kūriniuose išlietu tek tėviškos šilmos.

Ivykiai Rytų Azijoje Europos karą nustumia į antrą vietą

Pulk. Krausės savaitinė karo apžvalga

BERLIN. Vyriausiosios kariuomenės vadovybės pulkininko leitenanto Krausės parengta DNB savaitinės karinės pranešimas:

Pasaulinio karo padėtis rodo, kad Europos karo plėtojimasi, atsižvelgiant į lemiamą kariu svori, šiuo metu ir, galimas dalykas, dar ilgesniu laikui nustumia į antrą vietą ivykiai Rytų Azijoje.

Šiuo konstatavimu nesumažina reikšmė smarkių atremiamujų kovų Rytų fronte, kur, atmušančių sovietų presto sumetimais daromus puolimus, prieši daroma dideliu nuostoliu žmonėmis ir medžiagomis ir sudaromos palankios sąlygos tinkamu laiku vėl prasidėsiantiems puolamiesiems veiksmams.

Ir sunikų kovų Šiaurės Afrikoje mūsų sajungininkų japonų pasiekė laimėjimai neprašoka. Tai, ką sajunginės vokiečių ir Italijos divizijos nuveikė ir dabar nuveikia, gindamos prieš žymiai pranašesnių kaičių ir įvairiomis karos priešmonėmis apsčiai apsiginklavus prieš, dar nežinia, kokiu turės pa-sekmui.

Faminėtinis ir sėkmingi vokiečių povandeninių laivų puolimai prieš britų lydimąjį vilkstine, iš kurios, be vieno léktuvnešio, buvo nuskandinti du prekybos laivali ir du sunkiai sužaloti. Be to, buvo atremtas britų netikėtas puolimas dviejose tolimes Norvegijos krantų vieteose.

Visi šie ivykiai Europos ir Šiaurės Afrikos karo laukoose, nors jie bučių ir labai svarbūs, kaip būsių, myli ivykų parengimas, šiuo metu vis dėlto nusilenka į antrą vietą, palyginus su japonų puolimų Ramojo vandenyno pietuose reikšmingumu.

Didžiosios Britanijos ir Jungtinės Valstybių tariamai galingosios padėties Ramiajame vandenyne stiprumas glūdė nepaliestame, perdirštame gausių viena antra papildančių ir vieną antrą dengiančių bazių tinkle. Kai kurios iš šiuo bazių svarbiausiose geografinėse ir gynimosi vietose buvo išplėstos išpriekiausias jūros ir sausumos tvirtovės ir tolimas sritis valdančias oro bazes. Kol ši ginklais nusėla grandinė buvo nepaliesta, tol nepaliestasis Jungtinės Valstybių Ramojo vandenyno laivynas ir st. prieš britų Rytų Azijos eskadra, pasiremdami į grandinę, galėjo veikti atskirai arba išvien, kol šiuo abejoniu kraštu oro laivynai turėjo gausias aviacijos bazes, kuriomis galėjo netrukdomai naudotis, tol vėl patavimais jūroje ir ore, o tuo pačiu ir veikimo laisvė priklausė sajunginėms demokratijoms. Šiuo samprotavimu remesi ir per greitą

Jungtinės Valstybių laivyno ministras Knoxo pareiškimas, kad „per tris savaites bus viskas baigtas“.

Nuo tos gruodžio 8 d. praejo trys savaitės. Gruodžio 8 d. Jungtinės Valstybių Ramojo vandenyno laivynas prie Pearl Harbouro gavo tokį smūgi, kad pavojuj iš to laivyno pusės japonų puolamiesiems veiksmams buvo pašalintas, juo labiau, kad bazių tarp Havajų ir Filipinų grandinė, japonams paėmus Guamu ir Wake, buvo išardyta. Tuo būdu buvo sudaryta svarbi sąlyga japonams sėkmingai testi puolimus. Britų ir amerikiečių pajėgos susijungti nebegalėjo. Dabar Japonija kovoja ten, kur ji nori. Ji puola ten, kur nori pulti ir jai nereikia gintis tose vietose ir tokioje padėtyje, kokioje norėtų jos susijungę priešai.

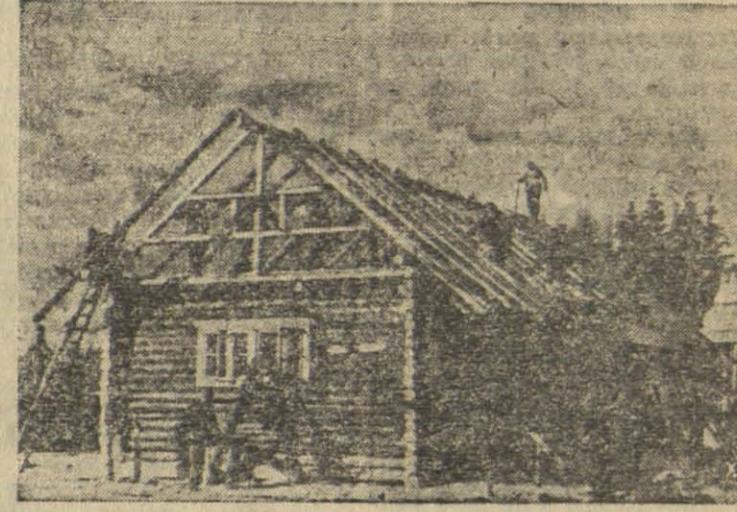
Savo iš pat pradžios pasiektais laimėjimais išsikovota ir užtikrinta veikimo laisve Japonija plėtai pa-sinaudojo. Paėmus Hongkongą, Japonija savo svarbiausius puolimus nukreipė prieš pagrindinius britų ir amerikiečių galios punktus: prieš Malajų pusiasalį, prieš Singapūrą, prieš Filipinus ir Malaiziją. Visur puolimali vyksta sėkmingai. Cia ypatingai sveria tai, kad prie Pearl Harbouro suduotu mūgiu ir nuskandinus „Prince of Wales“ ir „Repulse“ bei sunaikinus daugiau kaip 1.000 priešo léktuvų, jūros keliai japonų susitirpinimams rezgenti yra atviri.

Kad Japonija paėmė Šiaurės Borneo naftos šaltinius, kad jau dabar Jungtinės Valstybes nebegabena-

ma Malajų guma ir Malajų cinas, tai yra ūkinės karo pasekmės, turinčios nemažą reikšmę.

Bet dar svarbiau šiuo metu yra politiniai ir kariniai padariniai, kurie per Japonijos karinius laimėjimus užtikrino jai vyraujančią poziciją vidurinėje Rytų Indijos dalyje. Sutartys su Prancūziją Indokinija ir su Taju yra pageidaujanas Japonijai jėgas padidėjimas geopolitinu ir karinės geografijos požiūriu, ypač svarbioje srityje. Iš čia Japonija, Hongkongui kritus, gali uždaryti paskutinį Čungkingo susisiekimo kelio su demokratiniuose kraštais ir su didesnėmis pasiekimais vienimis, negu iki šiol, sieki Klinijos nuraminimo. Iš čia Japonija su galinga užnugario piedanga

gali smogti Singapūrui, britų Birmai ir jūriniam susisiekimui Indijos vandenye. Iš šios erdvės ir ryšium su tuo iškyla pirmoji. Tolimųjų Rytų ivykiai reakcija į tarpanvalstybinę Europos politiką. Washingtono derybose Rooseveltas kuris buvo pasiūlės garantuoti sešioms valstybėms Indokinijos susverenumą. Tarp šių šešių valsibių, tarp kurių buvo paminėta ir Sovietų Sajunga, trūko Prancūzijos. Gal būt ponui Rooseveltui buvo keblu šiuo metu sveikinti Prancūziją kaip sutarties partnerę, kaip tiek tada, kai jis savo godumą buvo nukreipes į Martinikus ir Dakarą. Tas atvirumas vis dėlto prisidėjo prie sustiprinimo supratimo Vichy, kad Prancūzija ne tik Anglijos, bet ir Amerikos išbraukta į demokratinių politikos aktyvo.

Vokiečių kareiviai statosi žemos patalpas ties Leningradu

Australija šaukiasi pagalbos iš Amerikos

STOCKHOLMAS. „Daily Mail“ pranešimui iš Sibnejaus, „Australija yra sujaudinta britų oro ir jūrų pajėgų stoka, taip pat galimumo, kad Singapūras bus pažintas japonų“, sakoma telegamoje, kuria ministeris pirmininkas Curtinas pasiūlyti Churchilliui ir Rooseveltui į Vašingtoną. Minėtas laikas iškeičia, kad pirmą kartą Australijos ministro pirmininkas užmezges tiesioginius ryšius su Jungtinės Valstybių prezidentu. Toliau Australijos ministro pirmininkas to e telegamoje konstatoja, kad tiek britų vyriausybė, tiek britų kariuomenės vadovybė Malaizijoje teleskos vis škai klajdinančias žirnias apie gynybos įrengimus Singapūre ir Malakkoje. Japonų išlaipinimas Luzono saloje aškiai nušviečias sajungininkų silpnus

mus. Australijos karo tarybos gau-bos žinios rodo, kad anglų amerikiečių oro pajėgos Ramiajame vandenyne neturi nė mažiausiu vilčių susidoroti su japonų aviacija. Sudidėjančia drasa japonų siunčiai mišiniuškias lydimasių laivų vilkstines į strateginius Ramojo vande-

nyno punktus. Iš Australijoje gaunamas dar vienas irodymas, kiek Malaizijos kariuomenės pajėgū. Australijai pavojus būsias „nepermaldaujamai didesnis“, jei japonams pavyks pasiekti naujus karinius laimėjimus.

Berlyno spauda apie Churchillo kalbą Amerikos parlamante

BERLIN. Berlyno sekmadienio spauda tarp kita ko komentuoja kalbą, kurią pasakė praėjusį penktadienį Winstonas Churchillis Jungtinės Valstybių parlamento abiejuose rūmuose Vašingtone. „Anksčiau — pastebi šiuo reikalu „Berliner Boersenzeitung“ — pasauliui būtų buvusi tikra sensacija, kad

Anglijos ministeris pirmininkas kalba JAV parlamente. Šiandien tatai tik ryškus patvirtinimas to, kiek Anglijā išžadėjo savo neprieklauso mybės to krašto saskaiton, kuris kovodamas prieš Angliją, iškovojo savo paties neprieklauso mybės. Churchillui, pastebi laikraštis, nebūtų reikėjė prašinėti iš amerikiečių didžiausios pagalbos, apie kurią jis užsimena visoje savo kalboje, jei nebūtų visiems aišku, kad ligšiolinės JAV pastangos Anglijai buvo didelis nusivylimas. Jis gieda amerikiečiams psalmes, irodinėja savo motinos amerikietišką kilmę ir stengiasi atrodyti nes tipškas Jungtinės Valstybės taip nemégiamo aukštesniojo luomo atstovas, o tikras liaudies žmogus, kuris visuomet siekė liaudies vyriausybės idealo.

„Voelkischer Beobachter“ ypač nurodo į tai, kad Churchillis, kaip senas Europos taikos priešas, nešvengė savo kalboje Jungtinės Valstybės netiesiogiai neprikišes, kad ir jos esančios kaltos dėl dabartinių nemalonios padėties susidarymo, nes po paskutiniojo karo JAV atsukustos Europai nugarą ir nepradėjus jau bent prie 5 ar 6 metus daryti bendra reikalą su Europos karo kurstytojais. Kitais žodžiais, pareškia laikraštis, Churchillis primeta JAV tautai, kad ji nepadėjusi palaikyti priverstinių Versalio taikos ir jamžinti Europos kontinento bejėgiskumo. Tuo būdu Churchillis nenoromis patys patvirtino vokiečių laisvės kovos teisinių vaidinimą.

AMSTERDAMAS. Anglu informacijos biuro žiniomis, Sumatra saloje, netoli Medano, vyksta kovos tarp olandų karinių pajėgų ir japonų parašiutininkų dalinių. Be to, japonų lektuvių bombardavė keletą vietovių Celebeso saloje.

Kaip Barento jūroje buvo nuskandintas sovietų laivas naikintojas

(Karo korespondentas Werner Betz)

Mūsų laivų naikintoju greitasis ir stiprus ginklas sudavė sovietams tiek netikėtai, kiek ir stiprus smūgi. Barento jūroje vokiečių naikintojai gruodžio 17 d. popiet nuskandino sovietų naikintojai, o kita smarkiai sužalojo. Vokiečių naikintojai dideliu greičiu plaukė į Rytus per Šiaurės Ledinuo-tajų jūrą. Sargyba stebi apylinke nepaprastai itemptai. Stiga laive pasigirsta aliermo skembutis. Buvo pastebėti įtartini šešėliai. Pradedame juos vytis. Sniegas ir kruša trukdo matyti. Po kelio minučių itempto ie-

kojimo jau buvo aiškiai pastebėti so-vietų naikintojai.

Stai krenta pirmosios iš jų paleistos granatos. Jos nukrenta į šalį. Po keilių sekundžių kiek toliau nuo mūsų pakyla didžiulis vandens stulpas. Tai torpeda Sovietai neteko vieno naikintojo. Antrai dengia artilerijoje šūviai. Mums mėtanti šviesiamas granatas, pamatome tamsu sovietų naikintojo siluetą. Saudymo ugnis plėša nakties tamsą. Mes sekundėmis stovime apai-kinti ryškios mūsų pačių patrankų ugnies. Tačiau savo tikslu nepaleidžiaime iš akių. Vėl šūvių salėv. Patalkyta. Iš priešo laivo kyla tamsūs dūmu kaukoliai. Sovietų ugnis sūpsta. Jau šaudo tik viena patranka. Tik mūsų patrankų kurtinėmis griaudimis su trumpais protarpiais sukrecia visa mūsų laiva. Vėl pataikyta. Raudonos šviesos ir dūmų kamuolių apsuptas sovietų naikintojas traukišas. Toliam nepavyks nuplaukti.

Vokiečių naikintojai plaukia toliau per Ledinuo-tajų jūrą. Pasididžiavimo ir laimės bangą užpila mūsų laiva. AO aplankomas ir sveikinamas prieškinėje pozicijoje. Tai buvo mūsų — sako jūrininkai ir stovi toliau savo postoviuse prie patrankų ir prie torpedavimo vamzdžių. Prie valio ir signalių mygtuko, prie prorektorius ir kitų laivo įtaisų. Visos pulkai suorganizuoti karinė laivo gijos sueina pas atsakingai laivo vada, kuris dabar nei nakti nepasitraukia nuo laivo. Kita dieną mes pavarge, bet laimingi pasiekiamė savo uostą.

Vokiečių raudonojo kryžiaus laivas Arkties vandenye. Šiaurės fronte žiū

Anordnung ueker die Leistung von Gespanndienst!

Zur Durchführung und Sicherung des Verkehrs sowie des Transportes Lebens- und kriegswirtschaftlich wichtiger Güter bestimme ich folgendes:

§ 1

Die bauerlichen Fuhrwerksbesitzer und die sonstigen Fahrzeug- und Gespannhalter, soweit sie nicht gewerbsmässige Transportunternehmer sind, sind zu Gespannleistungen leistungsverpflichtet.

§ 2

Die Anforderungen der Gespannleistungen hat an die Kreischaefs zu erfolgen. Der Kreis der anforderungsberechtigten Dienststellen und Personen wird gesondert bestimmt.

§ 3

Die Anordnung der Gespannleistung erfolgt durch die Kreischaefs an die Amtsbezirkvorsteher und Bürgermeister, die Verteilung der Gespannleistungen auf die einzelnen Leistungsverpflichteten vornehmen.

§ 4

Die Gespannleistung umfasst die einsatzfähige Gestellung des Gespannführers, des Gespanns, des Fahrzeugs und, nach besonderer Anforderung, von Gerät, die Durchfüh-

rung, des Transportes und die Arbeitsleistung des Gespannführers beim Be- und Entladen.

§ 5

Nach Durchführung der Gespannleistung wird dem Leistenden eine Geldentschädigung gewährt. Der Anspruch auf Bezahlung erlischt 3 Monate nach Durchführung der Gespannleistung, falls er bis dahin beim Kreischaef nicht geltend gemacht worden ist.

§ 6

Die Leistung der Gespanndienstes kann gegebenenfalls durch den Amtsbezirkvorsteher oder Bürgermeister erzwungen werden.

§ 7

Zuwiderhandlungen gegen Bestimmungen dieser Anordnung werden mit Gefängnis oder Geldstrafe bestraft, sofern nicht eine schwerere Strafe verwirkt ist.

§ 8

Diese Anordnung tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.
Kauen, den 29. Dezember 1941.

Der Generalkommissar in Kauen
Im Auftrage: ez NABERSBERG

Isakymas pasločių atlikimo reikalui

ir vežiko darbą pakraunant ar iškraunant.

§ 5

Už pastotės atlikimą ja atlikusiam duodamas piniginį atlyginimas. Teisė į atlyginimą baigiasi tris mėnesius po pastotės atlikimo, jei iki tol pas apskrities viršininką atlyginimo nebuvu pareikalausta.

§ 6

Pastote atlikti, jei reikia, valsčiaus viršaitis ar burmistras gali verste pri-versti.

§ 7

Sio isakymo nuostatu nesilaikymas baudžiamas kalėjimu ar pinigine bau-diu, jei nenusipelnita das sunkesnės bausmės.

§ 8

Sis isakymas isigalioja jo paskelbi-mo diena.

Kaunas, 1941 m. gruodžio 29 d.

Už Generalini Komisara Kaune
(pas.) NABERSBERG

Bekanntmachung

ÜBER DIE DURCHFÜHRUNG EINER BESTANDSERHEBUNG FÜR DEN 31. DEZEMBER 1941 IN DENTEXTIL- UND GROSS- UND EIN-ZELHANDELSUNTERNEHMEN.

Die Bewirtschaftung der Textilfertigwaren macht für den 31. Dezember 1941 die Ermittlung der Bestände in sämtlichen Textil-Gross- und Einzelhandelsunternehmen des Generalkommisariats Litauen erforderlich. Die Zustellung der Fragebögen erfolgt im Januar 1942, um ihre ordnungsgemäss Ausfüllung sicherzustellen, ordne ich im Einvernehmen mit dem Herrn Generalkommisar für Litauen hiermit an, dass schon bei der Inventur am 31. Dezember 1941 die Bestände an Geweben und sonstigen Textilienfertigwaren nach folgenden Gesichtspunkten aufgenommen werden:

1) Bei sämtlichen Fertigwaren muss der Rohstoffgehalt und der Verwendungszweck zum Ausdruck kommen z.B.: Futterstoff aus Baumwolle, Damenkleiderstoff aus Wolle,

fertige Damenkleider aus Kunstseide usw.

2) Bei Meterware ist die Angabe der Breite erforderlich.

3) Bei den aufgeföhrten Mengen jedes Erzeugnisses ist die Mengeneinheit (kg., mtr., Stück, Paar, Dtzd, usw.) anzugeben.

Um die Zusendung der Fragebögen zu ermöglichen, haben alle in Betracht kommenden Betriebe bis zum 10. Januar 1942 dem Statistischen Amt ihre genaue Firma, Anschrift und Telefon Nr. schriftlich mitzutragen.

Die Bekanntmachung gilt auch für solche Betriebe, die zur Zeit geschlossen sind.

Das Statistische Amt beim Generalrat für die Innere Verwaltung

gez. TAMOSCHAITIS

Kauen, den 24. Dezember 1941.

Skelbimas

UŽ LIETUVOS GENERALINĖS SRITIES TEKSTILĖS URMO IR DETALINĖS PREKYBOS IMONIŲ 1941. XII. 31. D. ATSARGU SURASMY

Tekstilės gaminių ūkio tvarkymui reikalingos žinios apie visu Lietuvos Generalinės Srities tekstilės urmo ir detalinės prekybos imonių 1941. XII. 31 d. atsargų būvi. Žinioms suteiktai anketos bus prisiustos 1942 m. sausio mėnesi. Ju tvarkingam užpildymui patikrinti, susitarės su Ponu Generaliniu Komisaru Lietuvai, šiuo įstaigai, kad, jau sudarant 1941. XII. 31 d. inventūra, audinių ir kitokių tekstilės gatavų gaminių atsargos būti surašyti šiai pagrindais:

1) Visiems gataviems gaminiams turi būti nurodyta žaliava, iš kurios jie pagaminti, ir naudojimo tikslas, pavyzdžiu medvilnė, medžiaga pamušalui, vilnė medžiaga moteriški rūbams, gatavi moteriški dirbtinių šilkų drabužių, ir t.t.

2) Metrais matuojamoms medžia-goms reikia nurodyti plotą.

Kaunas, 1941. XII. 24.

Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus rengia priesistorinių laikų iškasenų parodą

Keilos nuotrupes iš Kultūros Muziejaus veiklos

Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus ruošia priesistorinių laikų archeologinių iškasenų parodą. Šioje parodoje bus išstatyti paskutinėje Veršvų, Sargėnu ir Kiauleikių senkapių archeologiniai radiniai. Štieji radiniai yra tikrai svarbūs ir būdingi mūsų tautos senajai praeiciai nuožiesti. Siuose kapuose buvo surasta nuo II iki IX šimtm. radinių. Veršvų senkapys rasti III ir IV šimtm. Sargėnuose — II ir III, o Kiauleikiuose — VII, VIII ir IX šimtm.

Parodoje bus išstatyti tuoose kapuose rasti įvairūs papuošalai ir kt. Is šiuo radiniu aiškėja daug kas iš laikų laidojimo papročių ir t.t. Visi šie archeologiniai radiniai muziejui pateko šiai metais. Nors šiemet didesni kasiūjimai nebuvu vykdomi, tačiau kai bolševikai išardė tuos istorinius senkapius ir iš daugelio ju buvo imamas kelių taisymui žvyras, teko imtis skubiai priemonių — šiuo atveju kasiūjimui šiam brangiam kultūros turtui apsaugoti. Numatomas, kad ši paroda bus atidaryta sau-sio mén. vienu metu su Raudonojo Teroro Paroda to paties Kultūros Muziejaus patalpose.

Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejuje, kaip žinome, yra keturi skyriai: priesistorinis, istorinis, etnografinis ir meno. Kai kurie šie skyriai dar dalijami i atskirus poskyrius. Taip, pavyzdžiu, meno skyrius turi Čiurlionies galerijos, mūsų menininkų dailės kūrinių ir senojo meno poskyrius. Priesistorinis skyrius, be tiesioginių savo uždavinii, t.y., surinktu įvairių archeologinių iškasenų bei kitų radinių saugojimo, konservavimo ir klasifikavimo, padeda Kultūros

Paminklu Apsaugos įstaigai, esant reikalui, tirti senkapius ir kitas istorines Lietuvos vietas. Istorinis skyrius gausia turimą medžiagą vertina, klasifikuoja ir ją skirta bei saugotina. Etnografinis skyrius, kuris anksčiau yra surinkęs nemažą mūsų liudies meno bei kultūros eksponatų, kasmet ruošdavo ekspedicijas į būdinges Lietuvos vietas, kur buvo renkami įvairūs liudies meno užsilinkę senesni eksponatai. Siemet dėl karos salygų tokiai ekspedicijų nebuvu su-rosto, todėl i šių skyrių vienas kitas eksponatas pateko tik atsitiktinai.

Meno skyrius seniau ruošdavo Lie-tuvos dailininkų kūrinių parodas. Is šiuo parodą kaip tik buvo perkamai vertingesnėje menininkų paveikslai, kuriais buvo papildomas mūsų menininkų dailės kūrinių poskyris. Sie-met tokiai parodų nebuvu surosto, tad naujų eksponatų taip pat neįsiga-yta. Bolševikų režimo metu meno skyriui padaryta ir medžiaginių nuostolių. Jie paėmė dail. Sklériaus vertingiausius kūrinius ir juos išsiuntė į visasajunginę akvarėlės parodą Maskvoje. Ten šie paveikslai, žinoma, „jšalo“, tuo būdu Kultūros Muziejui, be medžiaginių nuostolių, žymi žala padaryta ir meniniu atžvilgiu.

Šiuo metu sudaro daug rūpesčio M. K. Čiurlionies meno kūrinių rinkinio apsaugojimas. Dėl kuro stokos negalima apšildyti visų muziejaus salių, tad Čiurlionies kūriniai iš Čiurlionies galerijos perkelti į žemutinių aukštų, kur patalpos šiek tiek apšildomos.

A. V-S

Skelbimas

Valst. Spirito ir Deglinės Trestas skelbia

kad nuo 1941 m. spalio mén. 10 d. iš Valstyb. degtinės gamyklu išleidžiamas tik 95% spiritas ir 40% degtinė, kuri etiketėje vadinama „Skaidrijo 40%“ arba „Degtinė 40%“.

Spiritu ir degtinė drauge su buteliu nustatytos sekančios mažmeninio pardavimo kainos:

Spiritas 95%	
1 litras	RM 7,—
0,75 "	" 5,25
0,5 "	" 3,50
0,25 "	" 1,75

Degtinė 40%	
1 litras	RM 3,30
0,75 "	" 2,65
0,5 "	" 1,70
0,25 "	" 0,95

Pardavinėti spirita ir degtinę bran-gėnėmis, negu čia nurodyta, kainomis ir imti atskirai kainą už butelių draudžiamas.

Degtinė turi būti pardavinėjama šimcius kainomis, neatsižvelgiant į tai, ar etiketėje yra žodis „Skaidrijo 40%“ ar „Degtinė 40%“.

Pirkėjų gražinami tušti monopolinio tipo buteliai turi būti apmokami:

1 ir 0,75 litro talpos — Rpf. 12

0,5 ir 0,25 litro talpos Rpf. 6.

Tokiomis pat kainomis tušti butelių priliamami ir Valstyb. Degtinės Gamyklose.

Sios kainos svetainėms netinkomos.

Valstyb. Spirito ir Degtinės TRESTAS

5351(1)

Daržovių sėklomis „Sodyba“ taip pat nori apsirūpinti iš anksto — jau apie vasario mén., kad jos būtu galima išplatinti daržovių sėklų, su daržovių augintojais sudarinės sutartis. Tokios sutartys numatomos pradėti sudarinėti apie vasario mén. Pagal sudarytiasas sutartis, „Sodyba“ nupirkis visą daržovių derlius. Taip pat sutartyse būsias numatytas daržovių plotas, užaugintų daržovių kiekis, bei kokių nupirkis „Sodyba“.

Todėl „Sodyba“, norėdama ateinančiais metais daržovių plotai būtų padidinti visu 100% ar net daugiau.

Pats daržovių auginimas norimas pravestis planingai, ypač po to, kai bolševikai miestų daržų ūki buvo gerokai sugriovę, pašalindami stambesnes daržovių augintojams, su kuriais bus daržomis sutartys. Lygiai bus stengiamasi sėklomis aprūpinti ir tuos, kurie daržovių numato auginti tik savo ūkių reikalams.

„Sodyba“ pageidauja, kad daržovių augintojai jau dabar susirūpintu inspektyje paruošiamaja medžiaga, nes pavasariui atėjus, inspektyje neparuošimas dažnai sutrukdo daržovių ra-sodos sėjų. (v)

Bendradarbiu

Gulmanui Viktorui,

jo tėvelui mirus, reiškia nuo-

sirdžią užuojautą

Statistikos V-bos Direktorius

ir tarnautojai

Kauno Miesto Gydytojui

Dr. Zymantui Vytautui

liūdinčiam dėl tėvo mirties

nuoširdžiai užjaučiame

Gydytojas: Jarmala, Balčiūnas, Jurgilas

Kauno Miesto Gydytojui

D-rui Vytautui Zymantui,

jo tėvelui mirus, nuoširdžiai

<p

Kauno Didysis Teatras

Antradienė, gruodžio 30 d., 18 v. 30 m.

PIRMAS SKAMBUTIS

Heneken ir Koolius 3 v. komedija.

Bilietai nuo 0.30 — 1.50 RM

Abonent. bil. galioja.

Trečadienė, gruodžio 31 d., 18 v.

TRAVIATA

Verdi 4 v. opera

K. Petruskui dalyvaujant

Bilietai nuo 0.50 — 2.50 RM

Abonent. bil. negalioja.

Penktadienė, sausio 2 d., 18 v. 30 m.

ARLEKINADA

Drigo 2 v. baletas.

PIRŠLYBOS

B. Dvariono 1 v. baletas.

Bilietai nuo 0.40 — 2.00 RM

Abonent. bil. galioja.

Šeštadienė, sausio 3 d., 15 val.

TARTUUFAS

Moljero 5 v. komedija.

Bilietai nuo 0.20 — 1.00 RM

Abonent. bil. galioja.

Seštadienė, sausio 3 d., 18 v. 30 m.

KORNEVILIO VARPAI

R. Planquette 4 p. komiška opera

Bilietai nuo 0.50 — 2.50 RM

Abonent. bil. negalioja.

Sekmadienė, sausio 4 d., 13 val.

VIĘŠBUČIO ŠEIMINKĖ

K. Goldoni 3 v. komedija

Bilietai nuo 0.20 — 1.00 RM

Abonent. bil. negalioja.

Sekmadienė, sausio 4 d., 18.30 val.

LOHENGRINAS

R. Wagnero 4 p. opera

K. Petruskui dalyvaujant.

Bilietai nuo 0.50 — 2.50 RM

Abonent. bil. galioja.

Kauno Jaunimo Teatras

Ketvirtadienė, 1942 m. sausio 1 d., 15 val.

KALĘDU SENELIO NUOTYKIAI

ir PIEMENAITĖ IR KAMINKRĒTY

4 pav. insceniuota Anderseno pasaka
Bilietai 0.30 — 0.80 RM

Sekmadienė, 1942 m. sausio 4 d., 14 v.

12 BROLIŲ JUODVARNAIS LAKŠČIUSIU

S. Čiurlionienės 4 pav. pasaka.

Bilietai 0.30 — 0.80 RM

Bilietai parduodami teatro kasoje
kasdien nuo 10 — 14 ir nuo 16 — 18 val.

TEATRAS

Ožeškienės g-vė/str. 27.

Nuo 1942 m. sausio m. 1 d. Nauja
jdomi programa. Dalyv. Radio Pump
Dédé (P. Biržys). Naujam pastatymame
cigonus choros, vedamas P. Beresne-
vičiaus ir kupertastas J. Biržinius nau-
jam repertuaras. Daug aktualaus ju-
moro ir satyros. Seansai: 18 ir 20 v.
Sventadieniais 16, 18 ir 20 v. Bilietai
parduodami nuo 12 iki 14 v. ir va-
landa prieš vaidinimą. Teatro tel.
21861.

I LAISVE

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus priimineja
12—13 ir 17—18 val. Telefonai:
vyr. redaktoriaus 20520, red.
sekretoriaus 21414, redakcijos
20530.ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 līg.
18 val., prieš sventadienių —
nuo 8 iki 15 val. Tel. 26375.
renumerata (laikinė, siunčianti pa-
stu) 1 mén. užsisakantiems 1
arba 2 egz po 2 RM egzem-
pliorius, užsisakantiems daugiau kaip 2 egz. — po 1.50 RM
egzempliorius. Pinigus galima
siūsti paštu arba per Lietuvos
Banko skyrius „Spaudos Zodis“
a. a. b. vardu (papr. ein. sask.
Nr. 16150) Lietuvos Bankui:
Kaune.kelbinių: Smulkūs skelbimai už
kiekv. 15 žodžių arba jų dal.
1) darbo ieškantiems 0.30 RM
2) darbo siūlantiems 1.50 RM
3) pirkimo ir pardavimo reika-
liais 2 RM.
Vaidinimui ir prekybiniu ištaigu-
jimonių, gydytoju ir pan. ske-
lbimai 1 petito elėute 0.50 RM
Skelbimai priimami adminis-
tracijoje darbo metu ir taip-
nami sekančios dienos nume-
ryje.Leidžia a. a. b. „Spaudos Zodis“
Spausdina „Žaibo“ spaustuvė
(Kaunas, Duonelaičio 24).

RADIO PROGRAMA

TREČADIENIS, XII. 31 D.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.15
Malda, dienos mirtys. Rytinis kon-
certas (pl.); 6.40 Mankšta. Vad. K.
Marijošienė; 7.00 Žinios vokiečių k.
RP; 7.15 Žinios lietuvių k.; 7.30 Kon-
certas RP; 8.00 Ūkininkams; 8.20
Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečių k.
RP; 9.15 — 10.00 pertrauka;
10.00 Vaikams. „Naujuju Metu do-
vanas“; 10.30 Pramoginė muzika
(pl.); 12.00 Varpu muzika iš Karo
muziejaus; 12.05 Pl. muzika; 12.30
Žinios vokiečių k. RP; 12.45 Pl. mu-
zika; 13.00 Žinios lietuvių k.; 13.15
Vidudienio koncertas RP; 14.00 Ži-
nios vokiečių k. RP; 14.15 Popietinis
koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių k.
RP; 15.30 iki 16.00 pertrauka;
16.00 Kaimas laukia Naujuju Metu
(A. Vaitkus); 16.15 Mišrus koncertas.
Dalyvauja studentų kvartetas; 16.45
Žinios lietuvių k.; 17.00 Žinios vokie-
čių k. RP; 17.15 Garsų paradas (pl.);
17.45 Naujuju Metu vizitai; 18.00
Garsų paradas (teisiny). Dalyvauja
pianistas Mrožinskas; 18.30 1941 metų
išvykių apžvalga RP; 19.15 Kon-
certas RP; 20.00 Žinios vokiečių k.
RP; 20.15 — 22.00 Rytų krašto ra-
diofonai sutinka Naujuosioms Metus;
20.15 — 21.00 IS Rygos; 21.00 Žinios
lietuvių k.; 21.15 — 22.00 IS Kauno.
Koncertas. Dalyvauja Operos simfonini-
nis orkestras. Dirigentas Vyt. Ma-
rijošius; Operos choras. — dirigentas
J. Šarka; op. sol. E. Kardeliene; op.
sol. A. Dambrauskaitė; op. sol. K.
Petruškė; op. sol. A. Kučingis; op.
sol. J. Mažeika ir policijos pučiamu-
ju orkestras. — dirigentas Br. Jonu-
šas; 22.00 Žinios vokiečių k. RP;

22.15 — 23.00 IS Minsko; 23.00

23.45 IS Vilnius; 23.45 — 0.15 IS Rygos;
0.15 — 0.45 IS Kauno. Koncertas.
Dalyvauja: policijos pučiamuji or-
kestas, — dirigentas Br. Jonušas,
Kauno radiofonu mažasis orkestras,
— dirigentas J. Lechavičius iš „Se-
sių vėjų“ sekstetas, — dirigentas S.
Gailevičius; 0.45 — 1.15 IS Minsko;
1.15 — 1.45 IS Vilnius; 1.45 — 2.00
IS Rygos; 2.00 Programos pabaiga.

KETVIRTADIENIS, I 1 D.

Naujieji Metai

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.15
Koncertas iš Hamburgo RP; (per-
trauko) — 7.00 Žinios vokiečių k.;
8.00 Naujuju metu muzika RP; 9.00
Muzikos ir poezijos valandos RP;
10.00 Žinios vokiečių k. RP; po ju-
Kariuomenės koncertas RP; 11.30
Johano Strauso kūrinių koncertas
RP; (pertrauko) 12.30 — žinios vo-
kiečių k.); 13.15 Vidudienio koncer-
tas RP; 14.00 Žinios vokiečių k.;
14.15 Žinios lietuvių k.; 14.30 Groj-
Otto Dobrindt RP; 15.00 Žinios vo-
kiečių k. RP; 15.30 Didžiuju metės
meistrių maži dalykėliai RP; 16.00 Tėvynės
sveikinė fronto RP; (pertrauko)
17.00 Žinios vokiečių k.); 18.00 Europa
apsisprendimo kely RP; 18.30 Melo-
dija ir ritmas RP; 20.00 Žinios vo-
kiečių k. RP; 20.20 Iškilmingi mu-
zikos taikai RP; 22.00 Žinios vokiečių
k. RP; 22.15 Pramoginė muzika RP;
24.00 Programos pabaiga.

PENKTADIENIS, I 2 D.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.15
Malda, dienos mintys. Rytinis kon-

certas (pl.); 6.40 Mankšta moterims.
Vad. Danutė Nasvytytė; 7.00 Žinios

vokiečių k. RP; 7.15 Žinios lietuvių

k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Savitar-

pio pajalbos pranešimai; 8.20 Kon-

certas RP; 9.00 Žinios vokiečių k.

RP; 9.15 pertrauka; 10.00 Polici-

jos pučiamuji orkestro koncertas.

SESTADIENIS, I 3 D.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.15
Malda, dienos mintys. Rytinis kon-

certas (pl.); 6.40 Mankšta moterims.
Vad. Danutė Nasvytytė; 7.00 Žinios

vokiečių k. RP; 7.15 Žinios lietuvių

k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Savitar-

pio pajalbos pranešimai; 8.20 Kon-

certas RP; 9.00 Žinios vokiečių k.

RP; 9.15 pertrauka; 10.00 Polici-

jos pučiamuji orkestro koncertas.

Dirig. Br. Jonušas; 11.00 Svinės
patarėjas (Dr. A. Matutis); 11.30
Policejų pučiamuji orkestro koncer-
tas (teisiny); 12.00 Varpu muzika iš
Karos muziejaus; 12.05 Pl. mu-
zika; 12.30 Žinios vokiečių k. RP; 12.45
Pl. muzika; 13.00 Žinios lietuvių k.;
13.15 Vidudienio koncertas RP; 14.00 Ži-
nios vokiečių k. RP; 14.15 Pojetinis
koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių
k. RP; 15.30 iki 16.00 val. pertrau-
ka; 16.00 Vaisių dainos mūsų auto-
sakoje (A. Miškinis); 16.15 Smilki-
ninko Walter Bayer rečitalis; 16.45
Žinios lietuvių k.; 17.00 Žinios vokie-
čių k. RP; 17.15 Garsų paradas. Da-
lyvauja mandolinų sekstetas; 17.45
Kaip sutiko naujuosis metus pa-
saulis; 18.00 Garsų paradas (teisiny).
Dalyvauja pianistas A. Mrožinskas;
18.30 Laiko išvykai, pranešimai iš
fronto, paskaitos karos ir politikos te-
mos ir žinios vokiečių k. RP; 20.15
Pramoginės muzikos koncertas (Mg);
21.00 Žinios lietuvių k.; 21.10 Voki-
škai lietuviams; 21.20 Pramoginės mu-
zikos koncertas (Mg); 22.00 Žinios vo-
kiečių k. RP; 22.15 Šokių muzika
(pl.); 23.00 Programos pabaiga.

TOKIO. Imperatoriškojo vyriaus
suojo štabo armijos ir lavyno s-
rius praneša, kad gruodžio 24 d. i
pietvakariu nusuo britų Borneo s-
laipintojų japonų karluomenė
džio 28 d. paėmė svarbiausias
vėjavo miestą Hučingą ir svarbi
prieš aviacijos bazę. Japonų la-
vynas gretimose vandenye nu-
skandino du priešo povandeninės
laivus ir numušė dešimt didelių
priešo lektuvų. Žuvę vienas japonų
laiva, naikintojas iš vienas mino-
gaudius.

Pranešame mūsu
Gerb. Klijentams,

kad nuo 1942 m. sausio mėn. 1
dienos Lietūkio Centro eina-
mos s-tos Nr. 91008 Lietuvos
Banke, Kaune, pakeičiamas
nauju Nr. 7009.

LITŪKIS
Lietuvos Žemės ūkio Koopera-
tyvu Sajungo
5358(1)

Elektros dirbtuvė Aluntos g. 3 c.
Telef. 23008.
Taiso elektrinius prosus, puodus, bei
kitus kaitinimo aparatus ir gaminiai
pečiukus kambariams siūlyti.
5233(1)

SKELBIMAS
VYR. BUTŲ VALDYBOS apskri-
čiu Butų Biurams reikalingi vyr.
buhalteriai ir vyr. technikai.
Su praėjimais kreiptis i sti-
muos apskriti Butų Biurus, arba i
Vyr. Butų Valdybą, Kaune, Duone-
liačio 40, I aukštasis 4 kamb.
5219(1)

Kelis akumulatorinių baterijų, 4
lempų, 3 bangų, radio aparatas „Siera“
i panašų tirkinių. Laisvės al. 66 nr.
bt. 5.
5220(1)

Valstybinės Leidyklos Finansų sky-
rius praneša, kad nuo 1942 met. sausio
mén. 1 d. centro papr. ein. s-tos
numeris Lietuvos Banke, Kaune, b.
6034.<

